

Λατινικά: Ασκήσεις επιλεγμένες
από το βιβλίο αξιολόγησης του
Υπ. Παιδείας (ΚΕΕ, εκδ. 1999)

Ενότητες Α' τεύχους (1-20)

Επιμέλεια: Κ. Δέδε, φιλόλογος ΓΕΛ Λ. Αιδηψού

Κ. ΔΕΔΕ, ΓΕΛ ΑΙΔΗΨΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑΣ

1. Να εντοπίσετε τα επίθετα του κειμένου και να γράψετε την ίδια πτώση και στα τρία γένη και στους δύο αριθμούς.
2. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω περιόδους, μεταφέροντας τα ρήματα στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού:
 - a. Illi puellam filiam habent.
 - b. Puella suberba formā suā est.
 - c. Puella cum Nymphis se comparat.
 - d. Tu belua hastā deles et illam liberas.
 - e. Puellas vides et formā puellarum stupes.
 - f. Nos beluam delemus et puellam liberamus.
3. Οι παρακάτω προτάσεις περιέχουν συντακτικά σφάλματα. Να κάνετε τις απαραίτητες διορθώσεις, ώστε να γίνουν συντακτικώς και νοηματικώς ορθές:
 - a. Cassiope cum Nymphas se comparant.
 - b. Neptunus ad orā Aethiopiae beluam urges.
 - c. Perseus calceis pennatos advolat.
 - d. Ille videt illae et stupet formae puellae.
 - e. Cepheus illam ad scopulo adligas.
4. Να μεταφερθούν οι κλιτοί τύποι στον αντίστοιχο τύπο (πτώση - πρόσωπο) του άλλου αριθμού:
 - a. Deus iratus beluam marinam urget.
 - b. Beluam hastā delet et incolam liberat.
 - c. Belua ad scopulum se movet.
 - d. Ille superbus filiā suā est.
 - e. Incola Aethiopiae valde gaudet.
5. Αντιστοιχίστε τις λέξεις της στήλης Α με τη σημασία τους στη στήλη Β. Δύο λέξεις της στήλης Β περισσεύουν:

A	B
habeo	ιδρύω
advolo	με
gaudeo	μαντείο
moveo	ενέδρα
adligo	πετώ
valde	έχω
fundo	κινώ
oraculum	και
cum	δένω
et	στέλνω
	πάρα πολύ
	χαίρομαι

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: ΕΝΑΣ ΛΑΤΡΗΣ ΤΟΥ ΒΕΡΓΙΛΙΟΥ

- 1. Να διορθώσετε τις προτάσεις, ώστε να είναι συντακτικώς και νοηματικώς αποδεκτές:**
 - a. Silius, poetam epicus, viri clarus erat.
 - b. Poeta, multas in illos locos villas (villa,-ae: η έπαυλη) possidebat.
 - c. Silius in Campaniam ultimis annis vitae suae se tenebat.
 - d. Clari poetae magister populi (populus,-i: ο λαός) sunt.
- 2. Να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον αντίστοιχο τύπο (πτώση - πρόσωπο) του άλλου αριθμού:**
 - a. Tu poetas honorabas et eos fovebas.
 - b. Eorum libri de bellis pulchri errant.
 - c. Monumentum eius pro templo habebitis.
 - d. Pueri magistrum amabunt et honorabunt.
- 3. Με τις ομάδες λέξεων που σας δίνονται να κατασκευάσετε προτάσεις. Τα ρήματα να τεθούν σε χρόνο Μέλλοντα:**
 - a. in, possideo, Silius, ager, Campania, multus
 - b. sum, in, ager, meus, Campania
 - c. Neapolis, monumentum, Vergilius, iaceo
- 4. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο των λέξεων της παρένθεσης:**
 - a. Multi incolae _____ in illis locis _____. (ager, possideo→μέλλοντας)
 - b. Silius, _____, _____ habebat. (animus, poeta, tener)
 - c. Poeta consultat (+ δοτική: φροντίζω) _____. (patria, sua)
 - d. Silius Italicus, _____, _____ ingenium Vergili. (foveo→παρατατικός, poeta, Vergilius)

ΕΝΟΤΗΤΑ 6: ΟΙ ΝΟΜΟΙ

1. **corpora nostra:** να κλίνετε την συνεκφορά και στους δύο αριθμούς.
2. **vir, fons, animus, consilium, civitas, minister, lex, interpres:** Να γράψετε τη γενική και αφαιρετική ενικού και πληθυντικού.
3. **continent, possumus:** Να κλίνετε την Οριστική Ενεστώτα, Παρατατικού και Μέλλοντα.
4. **ea, quam:** να γράψετε την γενική και αφαιρετική ενικού και πληθυντικού και στα τρία γένη.
5. Να μετατρέψετε τους επιθετικούς προσδιορισμούς σε αναφορικές προτάσεις. π.χ. **lex valida quae valida est.** Τα ρήματα των προτάσεων να τεθούν σε Ενεστώτα:
incolae barbari→
corpora nostra→
vita pulchra→
civitates liberae→
6. **Να μεταφράσετε στα Λατινικά τις προτάσεις:**
 - α. Οι καλοί πολίτες (civis, -is) υπηρετούν τους νόμους, οι οποίοι στερεώνουν την ελεύθερη πολιτεία.
 - β. Το σώμα μας χωρίς σώμα και ψυχή δεν μπορεί να υπάρξει.
 - γ. Όλοι μπορούμε να είμαστε υπηρέτες των νόμων, όπως οι άρχοντες και οι δικαστές.
7. **Να διορθώσετε τα συντακτικά λάθη των προτάσεων:**
 - a. Aequitas sine leges non stat.
 - b. In civitates iudices interpretes sunt.
 - c. Bonis legibus, quibus cives servant, honorabamus.
 - d. Antiqui Graeci libertate et aequitate fovebant.

ΕΝΟΤΗΤΑ 7: ΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΞΕΧΕΙΜΩΝΙΑΣΜΑ

1. Των επιθέτων του κειμένου να γράψετε την ίδια πτώση και των δύο αριθμών και στα τρία γένη.
2. Στις παρακάτω ομάδες λέξεων να εντοπίσετε τις παρείσακτες:
 - a. conlocāre, hiemāre, remanēre, importāre, admonēre, advolāre
 - b. frumentum, legionum, militum, verbum, collium, legum
 - c. propter, enim, in, ex, de, et, pro
3. Να μεταφέρετε στον αντίστοιχο τύπο (πτώση-πρόσωπο) του άλλου αριθμού τους κλιτούς τύπους:
 - a. Legiones in illis locis conlocat.
 - b. Ille milites cavere hostes admonebat.
 - c. Hostem cavere debetis.
 - d. Speculator barbarum adventare nuntiat.
4. Να διορθώσετε τις προτάσεις, ώστε να είναι συντακτικώς και νοηματικώς αποδεκτές:
 - a. Milites nostri de collis advolabant et caedem hostibus perpetrabant.
 - b. Quattuor ex legiones in Nerviiis hiemare imperat.
 - c. Speculatores hostium milites nostri prope esse nuntiant.
5. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο των λέξεων της παρένθεσης:
 - a. _____ milites frumentum in castra _____ iubet. (importo, legatus)
 - b. Caesar _____ cavere vim _____ admonet et legatos _____ frumentum in castra iubet. (miles, hostis, importo)
 - c. Caesar cum _____ (πληθ.) fortiter (= δυνατά) repugnant contra _____. (suus, miles, hostis)
 - d. Milites _____ amabant et _____ fovebant. (Caesar, gloria, is)
6. Να μεταφράσετε στα Λατινικά τις προτάσεις:
 - α. Ο Καίσαρας συμβουλεύει τους στρατιώτες του να φυλάγονται από τους εχθρούς.
 - β. Οι Ρωμαίοι στρατιώτες με την τόλμη (audacia, -ae) τους απωθούν τους εχθρούς.

ΕΝΟΤΗΤΑ 11: Η ΡΩΜΗ ΚΑΙ Η ΚΑΡΧΗΔΩΝΑ

1. Να μεταφερθούν τα ρήματα της 1^{ης} συζυγίας στο α' και β' πρόσωπο ενικού και πληθυντικού της Οριστικής Μέλλοντα Ενεργητικής Φωνής.
2. Να μεταφερθούν τα ρήματα της 2^{ης} συζυγίας στο αντίστοιχο πρόσωπο της Οριστικής Ενεστώτα, Παρατατικού, Μέλλοντα και Παρακειμένου Ενεργητικής Φωνής .
3. Να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους -όπου είναι δυνατόν- στον άλλο αριθμό:
 - a. Dux barbaras gentes bello superavit.
 - b. Montes duos populos seiungunt.
 - c. Nos bellum componere non possumus.
 - d. Magnam cladem pavidī audivistis.
 - e. Cum gentibus barbaris dimicaverunt et victorias reportaverunt.
4. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο (πτώση-πρόσωπο) των λέξεων της παρένθεσης:
 - a. Postquam Carthaginienses Saguntum vi _____, cum _____ in _____ .
(elephas, expugno, Italia, transeo)
 - b. Milites nostril ex _____ hostium se _____. (expedio, insidiae)
 - c. Ubi _____ hostes adventare _____, cum eis _____. (audio, Hannibal, paro, dimico)
 - d. Postquam hostes de collibus _____, _____ militum _____. (advolo, caedes, perpetro)
5. Ανταποκρίνονται οι προτάσεις στο νόημα του κειμένου; Απαντήστε με Ναι ή Όχι.
 - a. Carthaginienses et Romani amici fuerunt.
 - b. Alpes Galliam ab Italia seiungunt.
 - c. Hannibal cum P. Scipione dimicavit et victoriam reportavit.
 - d. Hannibal cum elephantis Alpes transiit.
6. Ο τύπος του κειμένου “elephantis” είναι: α) δοτική πληθυντικού του “elephantus”, β) αφαιρετική πληθυντικού του “elephantus”, γ) γενική ενικού του “elephas”.
7. Να εξαρτηθούν οι κύριες προτάσεις από: Sallustius tradit
 - a. Hannibal, dux Carthaginiensis, Seguntum vi expugnat.
 - b. Populus Romanus pavidus cladem Cannensem audit.
 - c. Romani victoriam reportant.
 - d. Hannibal XIV annos in Italiam complet.
8. Να εξαρτήσετε την πρόταση *Hannibal, dux Carthaginiensis, Seguntum vi expugnat* από: *Hannibal scribit*.
9. Να εξαρτήσετε την πρόταση *Romani victoriam reportant* από: *Romani dicunt*.
10. Να εξαρτήσετε την πρόταση *Hannibal XIV annos in Italiam complet* από: *Hannibal dicebat*.

ΕΝΟΤΗΤΑ 13: ΠΩΣ Η ΓΝΩΣΗ ΝΙΚΗΣΕ ΤΗ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑ

1. Να μεταφέρετε στην αντίστοιχη πτώση ή πρόσωπο του άλλου αριθμού τους κλιτούς τύπους. Προσέξτε οι προτάσεις να δίνουν αποδεκτό νόημα:

- a. Ille de motibus stellarum disputavit.
- b. Milites alacres dimicaverunt.
- c. Hic de statu lunae disputabit.
- d. Dux adversariorum vincere potuerit.
- e. Speculatores exercitum hostium adventare viderant.
- f. Legionibus remanere in his locis imperaberamus.

2. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον σωστό τύπο της κατάλληλης λέξης της παρένθεσης. Τα ρήματα να τεθούν σε Υπερσυντέλικο:

- a. Imperator _____ sui in Belgis remanere _____. (impero, tres, exercitus, legio)
- b. Exercitus Romanus bellum adversus gentes _____ et _____ profligaverat et _____. (ferox, is, gero, deleo)
- c. Quia exercitus _____ fiduciam _____, exercitus Romanus _____. (adversarius, is, amitto, vinco)
- d. Alacrem exercitum _____ imperator miserat in _____ et copias adversariorum _____. (suus, pugna, profligo)
- e. Ob _____, qui _____ hostium invaserat, nostril milites _____. (exercitus, terror, is, vinco)
- f. Propter _____ lunae terror occupaverat _____, sed Gallus de monstro disputaverat eoque _____ milites in _____ miserat. (modus, defectio,-onis=έκλειψη, exercitus proelium, alacer)

3. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε τα συντακτικά σφάλματα:

- a. Ille bellum cum Perse regi gessit.
- b. Nos ob repentino monstro fiduciam amiseramus.
- c. Gallus militibus alacres in pugna miserant.
- d. Milites nostris adversarios propulsaverant et vincerant.
- e. Imperator cum gentes feroces bellum gessit.
- f. Gallus adytum ad illustris victoria dedit.

ΕΝΟΤΗΤΑ 14: ΕΝΑ ΦΟΒΕΡΟ ΟΝΕΙΡΟ

1. Να καταγράψετε και να χαρακτηρίσετε τους ομοιώπτωτους προσδιορισμούς του κειμένου.
2. Στις παρακάτω προτάσεις να διαγράψετε το σκέλος που είναι λανθασμένο. Να λάβετε υπόψη σας το κείμενο:

bellum	ονομαστική ή αιτιατική ενικού;
animus	αρσενικό ή ουδέτερο;
apparuit	ρήμα 2 ^{ης} ή 4 ^{ης} συζυγίας;
se	οριστική ή προσωπική αντωνυμία;
concussit	ρήμα 3 ^{ης} ή 4 ^{ης} συζυγίας;
iterum	επίρρημα ή σύνδεσμος;
res	ενικός ή πληθυντικός αριθμός;
eandem	δεικτική ή οριστική αντωνυμία;
neminem	ουσιαστικό ή αντωνυμία;

3. Να τοποθετήσετε τα ουσιαστικά στον πίνακα και στη συνέχεια να γράψετε την ίδια πτώση του άλλου αριθμού: *servos, timorem, somni, nomen, speies, capitis, diebus, effigiei, supplicio*

Β κλίση	άλλος αριθμός	Γ κλίση	άλλος αριθμός	Ε κλίση	άλλος αριθμός

4. Να τοποθετήσετε τα ρήματα στην σωστή θέση του πίνακα και να συμπληρώσετε το ίδιο πρόσωπο και στους άλλους χρόνους της ίδιας φωνής: *fuerat, dederat, apparuit, aspexistis, adfecisti*

Ενεστώτας					
παρατατικός					
Μέλλοντας					
Παρακείμενος					
Υπερσυντέλικος					
Σ. Μέλλοντας					

ΕΝΟΤΗΤΑ 15: ΤΑ ΗΘΗ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ

1. Να κλιθούν οι συνεκφορές: *rei militaris, equestribus proeliis*.

2. Να μεταφερθούν οι κλιτοί τύποι στην αντίστοιχη πτώση ή πρόσωπο του άλλου αριθμού. Προσέξτε να προκύπτουν φράσεις νοηματικώς αποδεκτές:

- Civitas in magno periculo fuit.
- Illi in fluminibus lavantur et locis frigidissimis pelles solum habent.
- Vos hostes a nobis habemini.
- Haec res turpis et iners ab his habentur.
- Incolae eius terrae agriculturae non studebant.
- Vir, ut Germani arbitrantur, vino effeminantur.

3. Να διορθώσετε τα συντακτικά σφάλματα των προτάσεων:

- Germani in locos frigidos solum pelles habebant.
- Germani venationis et studiis rei militaris amabant.
- Mercatores vinum in terra Germanorum non importamini.
- Vos frumenti et fructibus nutrimini.

4. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον σωστό τύπο της κατάλληλης λέξης της παρένθεσης. Τα ρήματα να τεθούν σε Οριστική Ενεστώτα, ενεργητικού ή παθητικού:

- Germani in _____ se _____ et locis frigidissimis solum _____ _____ habebant. (flumen, pelles, animal, lavo)
- Magistratus cum vitae potestate a _____, cum civitas in magno periculo _____. (sum, populus, creo)
- Cum milites adversaries _____ videbant, _____ non concipiebant sed fortiter (=γενναία) _____ propulsabant. (timor, is, advento)
- Nos _____ rem turpem et _____ esse _____. (arbitror, usus, iners)
- Cum luna _____, homines ob monstrum terrore _____. (deficio, occupo)

5. Να μεταφραστούν στα Λατινικά οι προτάσεις:

- Οι Γερμανοί στις ιππομαχίες δεν πολεμούν μόνο από τα άλογα αλλά και πεζοί.
- Τα άγρια έθνη αυτής της χώρας δεν ασχολούνται με τη γεωργία αλλά με το κυνήγι.

ΕΝΟΤΗΤΑ 20: ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ Ή ΠΩΣ Ο ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΕΓΙΝΕ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ

1. Να κλίνετε τις συνεκφορές: *mirabilis casus, posterus dies, hic annus, illud nomen*.
2. Να γράψετε τον υπερθετικό βαθμό των επιθέτων και στα τρία γένη σε ονομαστική πληθυντικού: *mirabilis, tristis, trepidus*.
3. *defero*: Να κλιθεί ο *Ενεστώτας* και στις δύο φωνές.
4. Να σχηματίσετε τις μετοχές όλων των χρόνων των ρημάτων: *prorepro, capio, excludo, arbitror*.
5. Να τεθεί η φράση στην *Ενεργητική Περιφραστική* συζυγία όλων των χρόνων η φράση: *Miles pedes animadvertit*.
6. Να εξαρτήσετε τις ακόλουθες προτάσεις από: *Sallustius tradit* και στη συνέχεια από: *Claudius dicit*:
 - Discurrens miles pedes eius animadvertit*.
 - Miles eum latentem adgnovit*.
7. Να μετατρέψετε τη σύνταξη σε *παθητική*:
 - Claudius quinquagesimo anno aetatis suae imperium cepit mirabilis quodam casu*.
 - Miles imperatorem eum salutavit*.
 - Discurrens miles pedes eius animadvertit*.
8. Να μετατρέψετε τη σύνταξη σε *ενεργητική*:
 - Claudius ab insidiatoribus Caligulae exclusus est*.
 - Postero die Claudius imperator ab exercitu factus est*.
 - Claudius ab his in castra delatus est tristis et trepidus*.